

Pratarmė

Monografijos tapatybę apibrėžia Lietuvos muzikos plėtotės kontekstas, muzikologijoje diskurse tarpstančios tematikos ir keli autorės pasiryžimai. Kalbėdami apie lietuvių muzikologiją, matome, kad čia daugiausia tyrinėta pavienių kompozitorių kūryba, mažiau plėtotos konkrečių muzikos reiškinių ir tendencijų studijos, parašyta apibendrinančių enciklopedinio pobūdžio tomų, publikuota šaltinių ir dokumentų. Minėtus darbus skatino nacionalinės kultūros plėtotės tyrimo ir jos dokumentavimo užmojis. Šioje monografijoje siekiama kompleksiskai tirti XX a. 8 deš.–XXI a. pirmųjų dešimtmečių Lietuvos profesionaliosios muzikos raidą siūlant naują teorinę prieigą, specifinį požiūrį ir kompleksinius tyrimo metodus. Autorė siekia į lietuvių kompozitorių kūrybą pažvelgti nekonvencionalios tipologijos požiūriu, atskleisti muzikos modernėjimo procesus ir tyrimo rezultatais paliudyti nacionalinės muzikos kultūros tapatybę. Monografijoje siekiama peržengti konvencionalią muzikos žanro sampratą ir kritiškai apmąstyti lietuvių muzikos raidą muzikos genotipo aspektu. Renovuota muzikos žanro, arba muzikos genotipo, koncepcija monografijoje tapo pagrindine teorine paradigma. Jos pagrindu autorė pasiryžo analitiškai interpretuoti kompleksinį penkių dešimtmečių Lietuvos modernėjančios muzikos raidos vaizdinį.

Į 1970–2020 m. lietuvių kompozitorių muzikos plėtotę autorė žvelgia ignoruodama menotyrų darbuose išplitusį požiūrį į muzikos genotipą kaip „nudėvėtą“, deaktualizuotą ir istorijos atmintin išėjusį fenomeną. Jo legi-

timumą ir aktualumą kūrybos procese bandoma įrodyti į tyrimo objektą žvelgiant „kitu kampu“ iš nestandartinių pozicijų. Pirmiausia tai susiję su teorijos paradigmos – stereotipinės, monofunkcinės muzikos genotipo sampratos – pokyčiu. Jos vietoje pasitelkiama polifunkcinio, kaitaus muzikos genotipo ontinio statuso koncepcija ir siekiama reaktualizuoti universalios kategorijos „muzikos genotipas“ vertę šiuolaikybės garsų meno procesų tyrimuose. Monografijoje „Muzikos genotipo teorinis modelis“ (2022) pristatyta muzikos genotipo koncepcija šiame tyrime padeda naujai interpretuoti pastarųjų penkių dešimtmečių lietuvių muzikos raidą ir genotipo aspektu manifestuoti jos modernėjimo faktus.

1970–2020 m. lietuvių muzikos plėtotė knygoje tampa nacionalinės muzikos modernėjimo testavimo objektu, kartu ir pačios muzikos genotipo paradigmos koncepcijos patikrinimu logine prasme. Monografija parašyta tikint, kad pasirinkta interpretacinė strategija gali paskatinti muzikos genotipo probleminio lauko akualizavimą menotyros terpėje ir integraciją į naujomis teorinėmis ir metodologinėmis priegomis grindžiamą interpretacinį tinklą. Tipologinių muzikos standartų ontinių būvių permąstymas – pagrindinė monografijos žvalgos ašis – monografijoje kūrė lygiavertį subtekstą. Kartu su penkių dešimtmečių Lietuvos muzikos kultūros proceso apmąstymu šis subtekstas dalijasi bendrą parataksinio komparatyvizmo nuostatą. Muzikos genotipo fokuso centravimas muzikos kultūros inovatyvios raidos diskurse yra inovatyvus platesniu mastu. Jis gali inicijuoti tarptautinio muzikinio modernizmo studijų metodų pokytį ir bandymus modernėjimo diskursą sieti su muzikos genotipų raidos argumentais ir naujos genotipų (makro)sistemos formavimosi koncepcija.

Dar vieną šios monografijos tapatybės požymį iškelia nacionalinės muzikos reprezentavimo istoriografijoje standarto ignoravimas. Sovietmečiu įtvirtintas lietuvių muzikos istoriografijos modelis¹ kol kas užsiliko ir XXI a. Tai mišriu principu gvildenama Lietuvos muzikinio gyvenimo, institucijų, svarbiausių muzikos žanrų, vėliau – konkrečių kompozitorių por-

¹ Juozo Gaudrimo inicijuoto knygų ciklo „Iš lietuvių muzikinės kultūros istorijos“ (1958–1967) pirmasis tomas skirtas 1861–1917 m. Lietuvos muzikos apžvalgai (1958), antrasis – 1917–1940 m. laikotarpiui (1964), autorių kolektyvo parengtas trečiasis tomas – pokario sovietinės muzikos istorijai, 1940–1965 m. (1967).

tretus ir kūrybą aprašantys „Lietuvos muzikos istorijos 1883–1940“² tomai. Nors sukaupia medžiaga gali būti reikšminga tolesniam diskursui, tokią pliuralistinę prieigą slovėnų muzikologas Gregoras Pompe'ė priskiria geografiškai „mažesnių“ kultūrų / tautų istorijoms.³ Neabejotina, kad ir Lietuvos muzikos plėtotės nagrinėjimo pažangai būtinos naujos idėjos ir kokybinis pokytis, nes kalbėjimas apie muzikos žanrus konvencionalių požiūriu neatspindi globalesnių vykstančių sociokultūrinių procesų ir modernėjimo. Autorės konceptuali nuostata yra siūlymas apmąstyti vykstančius procesus tam tikros teorinės paradigmos akivaizdoje. Kartu tai kvietimas atkreipti dėmesį į vykstančias lietuvių profesionaliosios muzikos slinktis, jas interpretuojant tipologiniu aspektu ir siekiant atskleisti globalesnius procesus, kurie ne visada matomi tiesioginių meno proceso dalyvių. Monografijos orientacijos kryptį atskleidžia autorės siekis muzikos genotipo diskurso terpėje dekoduoti, atskleisti ir paženklinti penkių dešimtmečių lietuvių muzikos modernėjimo sudėtingo vaizdo dedamąsias.

Monografijoje publikuojamą tyrimą išprovokavo trys kitos priežastys. Pirma, noras epistemologiškai suprasti ir įvertinti Lietuvos muzikoje jau nuo XX a. 7 deš. vidurio ryškėjančius naujus garsų meno reiškinius, kurie papildė muzikos „šviežios kalbos“ siekį, moderniųjų komponavimo technikų adaptacijos poslinkius ir buvo reflektuoti tradicinės muzikos genotipų sampratos deformavimo procese. Antra, monografijoje genotipo aspektu siekta atskleisti XX a. pabaigos–XXI a. pradžios lietuvių profesionaliosios muzikos sisteminio „lūžio“ prielaidas ir savireguliacijos mechanizmą. Trečia, buvo stengiamasi įrodyti, kad tipologinių meno universalijų konceptas yra adekvatus analitinis „instrumentas“ interpretuoti *post-fluxus* epochos muzikos modernėjimo ir kūrybinio pasionariškumo proveržius. Šiuo požiūriu monografijoje, kaip minėta, ginčijamas muzikos genotipo, kaip neaktualaus analitinio diskurso bei „pasenusio fenomeno“, mitas ir siūlomas konservatyvios mąstysenos suformuotos požiūrio įveikimo būdas.

² *Lietuvos muzikos istorija*, 1 kn.: *Tautinio atgimimo metai 1883–1918*, sud. D. Palionytė-Banevičienė, Vilnius: Kultūros, filosofijos ir meno institutas, 2002; *Lietuvos muzikos istorija*, 2 kn.: *Nepriklausomybės metai 1918–1940*, sud. A. J. Ambrazas, Vilnius: Kultūros, filosofijos ir meno institutas, 2009.

³ Gregor Pompe, Eclectic-pluralist Methodology and the Local, „Small“ History of Twentieth-century music, *Lietuvos muzikologija*, t. 21, 2020, p. 6–15.

Šio tyrimo tapatybę daugiausia pagrindžia ne tik nauja tyrimo pagrindinio objekto ir teorinio konstrukto (muzikos genotipo) samprata. Analizės instrumento aktualumą patvirtina faktas, kad jo kodas sutelkia kompleksinius kūrinio „idealaus tipo“ kriterijus, kurie aprėpia kūrybos proceso sąlygotumus, kūrinio atlikimo determinaciją, recepcijos lūkesčio ir estetinės komunikacijos reikšmes. Integralus orientacinis faktorius (muzikos genotipas) meno komunikacijos trikampyje kūrėjas (kūrinys) – suvokėjas (recepcija) – kultūros terpė skatina naujai atskleisti Lietuvos akademinės muzikos pastarųjų dešimtmečių proceso ypatumus. Todėl tyrimo metu iš akių neišleidžiamas kaitus lietuvių profesionaliosios muzikos scenos „horizontalus“ ir „vertikalus“ pjūvis – kategorizuojami meniniai produktai ir kartu conceptualizuojama kūrybos praktika bei recepcija. Penkių dešimtmečių nacionalinės muzikos dinamika reflektuojama plačiu daugiaaspekčiu požiūriu akcentuojant muzikos genotipų transformacijos ir saviorganizacijos procesus. Nacionalinės akademinės muzikos tyrimas minėtu aspektu Lietuvoje siūlomas pirmą kartą.

Gvildenant XX a. paskutinių dešimtmečių–XXI a. pradžios Lietuvos profesionaliosios muzikos scenos atsinaujinimo kūrybinius parametrus, monografijos puslapiuose kuriamas platus probleminių konfigūracijų tinklas. Jis aprėpia „senosios“ muzikos genotipų makrosistemos elementų kritinio funkcionavimo diskursą ir atskleidžia jų intensyvios sąveikos formas. Autorė fiksuoja, kaip lietuvių kompozitorių kūryboje deformuojama tradicinių genotipų – oratorijos, kantatos, simfonijos, koncerto, operos – struktūra, kaip kvestionuojama tradicinio kanono norma ir stiprėja genotipų-mikstų, arba poližanrų, tendencija. Šiuo požiūriu monografijoje analizuojami Eduardo Balsio, Juliaus Juzeliūno, Broniaus Kutavičiaus, Vytauto Laurušo, Osvaldo Balakausko, Onutės Narbutaitės, Vidmanto Bartulio, Algirdo Martinaičio įvairių žanrų kūriniai. Kaip intensyviausiai besitransformuojantį žanrą-lyderį, hibridiniais neprognozuojamais būviais sujungusių senosios (makro)sistemos bei naujosios (makro)sistemos genotipų požymius, autorė išskiria lietuvių kompozitorių operą, antroje vietoje – oratoriją. Jų genotipų „moduliuojančias“ transformacijas ir kreatyvias individualių projektų (IP) formas monografijoje pristato Broniaus Kutavičiaus, Felikso Bajoro, Onutės Narbutaitės, Giedriaus Kuprevičiaus, Vidmanto Bartulio ir Ritos Mačiliūnaitės kūryba.

Daug dėmesio skiriama sudėtingai vadinamųjų „laisvųjų genotipų“ (tyrimo autorės sąvoka) lauko saviorganizacijai, kurios gelmėse formuojasi naujos generacijos muzikos genotipų reprezentacijos. Panašiai kaip Johno Cage'o, Philipo Glasso, Valentino Silvestrovo, Alfredo Schnittke'ės, Steve'o Reicho, Pėterio Vaskso ir kitų kūryboje, 8 deš. viduryje Lietuvoje atsirado apibendrintos nominacijos opusų, pavadintų „Muzika“. Jų atvejus tyrime pristato Felikso Bajoro, Vytauto Barkausko, Justės Janulytės ir Andriaus Maslekovo opusai. Į tyrimo akiratį monografijoje įtraukiamas ir kitas lietuvių kompozitorių kūryboje ne menčiau išplitęs neoprograminių laisvųjų genotipų kūrinių laukas, kurį pristato šio požanrio idiomą pripažįstanti Janulytės kūryba.

Savitą lietuvių autorių laisvųjų genotipų požanrį organizuoja komponavimo technologinius ar struktūrinio kodo raktažodžius signifikuojantys opusai. Jų kūrybos atvejų tyrimas monografijoje sutelkė algoritminę kūrybą pripažįstančių Ričardo Kabelio, Raimondos Žiūkaitės, Agnės Mažulienės ir Ryčio Mažulio grupę. Narbutaitės, Janulytės ir Mažulio opusai monografijoje reprezentuoja dar vieną Lietuvoje tarpstančią kūrybinių rezonansų laisvųjų muzikos požanrių autorių grupę. Apmąstant Lietuvos kompozitorių laisvųjų genotipų kūrybos tendencijas, svarbu atkreipti dėmesį, kad savo sisteminė diferenciacija lietuvių kompozitorių kuriami opusai artimai atliepia vakarietiškos tradicijos profesionaliojoje muzikoje išsiskleidusias laisvųjų genotipų kryptis. Tyrimas išryškina dar vieną savitą, vertingą kūrybiškumo inicijuotą pasekmę lietuvių kompozitorių muzikos genotipų terpėje. Tai autoriniai „laisvieji žanrai“ arba „individualaus projekto“ (IP) realizacijos tipologijos sferoje atvejais. Vienas tokių pavyzdžių buvo Lietuvoje sukurtas Vidmanto Bartulio *I like* opusų ciklo (1993–2017) fenomenas, intertekstine-rekompozicine maniera kuriamų opusų sutelkta grupė, reaguojanti į vakarietiško muzikos kanono paradigmą. „Laisvųjų genotipų“ taksonomijai tenka pripažinti ir kitų lietuvių autorių siūlomas naujų genotipų autorines versijas, kurios įvardijamos sąvokomis „zeit/menis“ (Kabelis), „muzikinė *gig* su video projekcija“ (Marius Salynas ir Emilija Škarnulytė). Tokia tyrimo strategija monografijoje taikoma siekiant dekoduoti tarpsteminėje kreatyvioje terpėje atsiderusių lietuvių kompozitorių artefaktų genetinę tapatybę ir bandant atskleisti tipologinių procesų sisteminius sąryšius.

Bene daugiausia dėmesio autorė skiria naujosios muzikos genotipų (makro)sistemos, *Klangkunst* (remdamasi Helga de la Motte-Haber), opusų reprezentacijai. Dėl *fluxus* menininkų kultūros poveikio 9 deš. pabaigoje prasidėję tarpdisciplininio multimedinio meno genotipų eksperimentai neturėjo reikšmingos išliekamosios vertės, tačiau *post-fluxus* menas padarė didelę įtaką lietuvių kompozitorių kūrybos modernėjimui ir padėjo įveikti „vėluojančios kultūros“ šleifą. Tai buvo jaunimo festivaliuose („AN-88“, „AN-89“, „Jauna muzika“ ir kt.) gimusi *post-fluxus* meno raidą rezonuojanti akcijų, hepeningų, performansų ir instaliacijų kūryba, kurią knygoje iliustruoja Gintaro Sodeikos, Kabelio, Mažulio, Janulytės, Mariaus Čivilio ir kitų autorių performatyvi kūryba. Teatrinės kilmės naujųjų genotipų faktus knygoje pagrindžia Bartulio ir Arturo Bumšteino kūrybos atvejai, audiovizualinio meno naujųjų genotipų vyraujančią tendenciją reprezentuoja Sodeikos, Vytauto V. Jurgučio, Vaclovo Nevčesausko, Egidijos Medekšaitės, Luko Miceikos opusai, taip pat Dominyko Digimo, Kristijono Diršės, Salyno ir Škarnulytės kūryba.

Pagrindžiant naujo lietuvių muzikos modernėjimo etapo argumentus, monografijoje remiamasi centrinio muzikos genotipo paradigmos daugiaaspekčio tyrimo rezultatais. Mokslinis diskursas čia driekiasi nuo muzikos genotipų raidos lietuvių profesionaliosios muzikos mokyklos formavimosi XX a. pradžioje įvertinimo iki XXI a. paskutinių dešimtmečių individualaus kompozitorių santykio su genotipo kanonu ir jų miksavimu. Permanentinės transformacijos, „lūžių“, šuolių, kartais ir traumų prisėta lietuvių autorių interpretuojamų muzikos genotipų lauką autorė monografijoje pristato konkrečių tipologinių grupių analitiniais „pjūviais“.

Būtina trumpai aptarti monografijoje taikomų tyrimo metodų kompleksškumo klausimą, nes jis lėmė principinį tyrimų taktikos atnaujinimą. Muzikos genotipo inovacijas autorė siekė interpretuoti visuotinio modernėjimo procesų terpėje ir taip Lietuvos garsų meno scenos vaizdinį integruoti į tarptautinį muzikos modernėjimo diskursą. Akivaizdu, monografijos tapatybę kuria ne tik analizuojami objektai, teorinė pozicija, bet ir specifinė tyrimo metodų konfigūracija. *Genetinį metodą* autorė taiko tirdama konkrečių muzikos genotipų transformaciją iš tradicinių formų į sudėtingesnes, aukštesnio rango sistemas. Vengiant vienplanio, elementa-

raus evoliucionistinio požiūrio, lietuvių profesionaliosios muzikos plėtotės vaizdas plečiamas išsišakojančių potemių kontrapunktais. Kartu ryškinami centrinio koncepto sampratai būdingi tyrimo metodai ir tyrimo koncepciją organizuojantis metodologinis principas.

Konceptuali tiriamojo objekto (muzikos genotipo) sisteminė samprata inicijuoja aktualų *sisteminio metodo* taikymą. Muziko genotipo, sisteminės kilmės fenomeno, analizė padeda konkrečiuose kūrinuose išvelgti genetinę struktūrinę jų sandarą, elementus ir tarp jų susidarancius sąryšius. Žinoma, sisteminis metodas remiasi sisteminė objekto samprata ir į kontekstinimu sociokultūrinėje terpėje susiklosčiusių ryšių tinklo požiūriu. Visa tai padeda atskirus reiškinius lokalizuoti muzikos genotipų kismo teleologijos kreivėje. Sisteminio metodo argumentacijos pagrindą yra pagrindęs monografijos autorės sumodeliuotas muzikos genotipo-sistemos teorinis modelis. Kita vertus, tyrimo metu gautos patvirtinančios išvados sustiprino pačią muzikos genotipo teorinę koncepciją.

Monografijos tyrimo metodų konfigūracijoje viena pagrindinių pozicijų priskirtina *atvejo analizės* (angl. *case study*) metodui. Jis skatino genotipo rakursu išsamiai tyrinėti konkrečių lietuvių kompozitorių opusų genetinę struktūrą ir kompozicinius parametrus. Tai suteikė galimybę dominančiu aspektu diskurse identifikuoti analizuojamų opusų genetinį statusą ir stebėti „moduliuojantį“ keturių išskirtų muzikos genotipų statusų – senosios sistemos monožanras – poližanras – „laisvasis žanras“ – naujosios sistemos monožanras spektrą. Be abejo, hibridiškumas, kaip pasionariškos tarpsteminės muzikos genotipų terpės imanentiškas principas, yra persmelkęs visas minėtos sistematikos fazes ir žanrų statusus.

Atvejo studijos (Bartlett, Vavrus, 2017) prieiga monografijoje taikoma siekiant atskleisti, iliustruoti ar paaiškinti dominuojančias lietuvių muzikos genotipų formas ir 50-ties metų nacionalinės muzikos evoliucijos modernėjimo tendencijas. Lietuvių kompozitorių opusų atranką sąlygojo kelios konkrečios nuostatos. Viena vertus, bendrajame kūrybos sraute buvo siekiama išvelgti, išgryninti ir į analitinį diskursą iškelti ryškias tradicinių genotipų deformacijas, hibridizavimosi, mikstų, laisvųjų genotipų, taip pat naujųjų genotipų atvejus ir parodyti plačią jų reprezentacijų skalę. Vengiant atsitiktinės atrankos bei nereprezentatyvių ir neinformatyvių

atvejų⁴, monografijoje analizuojami tie lietuvių kompozitorių kūriniai, kurie yra sukaupę kiekybiniu ir kokybiniu požiūriu tipologiniam muzikos tyrimui naudingos informacijos⁵. Konkrečių muzikos tekstų tyrimas realizavosi kaip vienas monografijos tyrimo tikslų, skatinęs valdyti faktus ir tuo pagrindu padėjęs konceptualizuoti veikiančius muzikos tipologizavimo principus. Šis metodas monografijoje taikomas kaip menotyros sferai ir pagrindiniam monografijos objektui adekvati, optimali ir patikima mokslinių tyrimų strategija. Atvejų analizė leido pristatyti nemažai muzikos genotipų mikstų pavyzdžių, kurie implantavosi į siūlomos naujos sistematikos mono-, poli-, libro- (laisvųjų, svarstomų) genotipų reprezentacijas ir „senųjų“ muzikos genotipų bei naujųjų genotipų sąveikos faktus. Taip į tyrimo akiratį pateko ne tik genotipo transformacijų aspektu aktualūs opusai, bet ir vertybiškai išskirtinai opusai, formuojantys Lietuvos muzikos kanoną. Taigi atskleidžiamas sudėtingai besišakojantis lietuvių kompozitorių kūrybos proceso atvaizdas ir pastarųjų dešimtmečių Lietuvos muzikos kultūros įvairovė.

Monografijoje aktyvus ir *komparatyvinis metodas* arba analizuojamų atvejų apmąstymo strategija, leidžianti gretinti ir priešinti lietuvių kompozitorių opusus, jų tarpusavio santykių analizę ir sintezės operacijas. Tačiau komparatyvinį metodą būtina konkretizuoti specifiškesniu aspektu, nes savo tyrimuose autorė taiko dominuojančią *parataksinio komparatyvizmo* prieigą.⁶ Tai skatina penkių dešimčių lietuvių muzikos genotipų plėtotės procesus lygiavertiškai interpretuoti Vakarų muzikos kultūros evoliucijos fone. Svarbu, kad muzikos genotipo aspektu monografijoje reflektuojama lietuvių muzikos modernėjimo kreivė suvokiama kaip visavertis savitas modernėjimo procesas, turintis individualų pagreitį, proceso sulėtinimo ar „iškreivavimo“ tarpsnius. Sisteminis atvejų analizių duomenų apmąstymas Lietuvos muzikos modernėjimo vaizdinį pagrindžia konkrečiais faktais. Nacionalinio ir vakarietiško modernizmo savistabos

⁴ John Gerring, *Case Study Research: Principles and Practices*, 1st ed., Cambridge University Press, 2007, p. 87. Virtualioje erdvėje pasirodė 2012 m.

⁵ Jason Seawright, John Gerring, Case Selection Techniques in Case Study Research: A Menu of Qualitative and Quantitative Options, *Political Research Quarterly*, 61 (2), 2008, p. 294–308.

⁶ Žr. Jenny Doctor, The Parataxis of „British Musical Modernism“, *Musical quarterly*, Vol. 91, No. 1–2, 2008, p. 89–115, <https://doi.org/10.1093/musqtl/gdn031>.

sociokultūrinis kontrapunktas nuo saviegzodizacijos iki saviuniversalizavimo inicijavo muzikos genotipų sistemos ribų atvirumą ir peržengimo principų veikimą. Monografijoje integruoti ir kiti reprezentatyvūs muzikologinio analitinio diskurso metodai, kurie specifiškai koordinuoja tiriamuosius aspektus ir kryžmina jų teorijų modelius.

Nors XX a. paskutiniais dešimtmečiais menotyros teoriniame diskurse ne kartą buvo skelbiamas didžiausias muzikos genotipo fenomeno novatoriškumo faktas – jo išnykimas, nepasiteisinus prognozei, garsų menas toliau gyvuoja išsaugodamas savo genetinio principo esmę. Naujųjų genotipų faktai Lietuvos muzikai reikšmingi pirmiausia kaip objektyvūs argumentai, pagrindžiantys nacionalinės muzikos modernėjimo tempą ir trajektoriją. Sulig naujosios žanrų (makro)sistemos atvejų išsigalėjimu tenka saistyti lietuvių muzikos modernėjimo proceso „lūžio“ potyrį, įvykusį XX a. 9 deš.–10 deš. Jis galbūt signifikuoja nacionalinės muzikos spartesnio atsinaujinimo etapo pradžią arba tam tikrą ribą, kuri atskyrė nuosaikų modernizmą (angl. *moderated modernism*, Ivana'os Medić sąvoka⁷) nuo radikalesnio modernėjimo formų. Remiantis 1970–2020 m. lietuvių kompozitorių kūrybos tipologinės analizės duomenimis, XXI a. lietuvių profesionalioji muzika įžengė į radikalesnio modernėjimo stadiją. Modernėjimo „lūžį“ šiame tyrime reflektuoja sociokultūrinės, komunikacinės ir meno reikšmių giluminės „revoliucijas“ patyręs jautrus, holistiškas muzikos genotipo fenomenas. Manifestuodamas kritinę tradicijos būklę, jis kartu deklaruoja naują lietuvių muzikos modernėjimo etapą.

Monografijos autorė taria ačiū Lietuvos muzikologų bendruomenei, savo darbais padėjusiai kurti tyrimo mokslinį diskursą. Esu dėkinga Muzikos informacijos centro darbuotojams, talkinusiems patarimais, pagalbėjusiems ieškant medžiagos ir sukaupusiems fundamentalų Lietuvos profesionaliosios muzikos archyvą. Už profesinę diskusiją, kritiką ir pastabas nuoširdžiai dėkoju šios knygos recenzentėms prof. dr. Rūtai Stanevičiūtei-Kelmickienei, doc. dr. Danutei Palionytei-Banevičienei ir prof. dr. Rūtai Gaidamavičiūtei. Esu dėkinga visiems, kas įkvėpė ir talkino rašant monografiją.

⁷ Žr. Ivana Medić, *The ideology of moderated modernism in Serbian music and musicology*, *Музикологија*, Vol. 7, 2007, p. 280–281.